

ELEANOR ROOSEVELT (1884-1962)

Az ENSZ-ben működő Emberi Jogok Bizottságának elnökeként Eleanor Rooseveltt játszott a legnagyobb szerepet annak az 1948-as, a szabadságjogokat meghatározó okiratnak az összeállításában, amelyre mindig is az ő műveként fognak tekinteni: ez az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata.

New York városban született, majd 1905-ben a politikai pályára lépő Franklin Delano Rooseveltt felesége lett, és teljes mértékben a közszolgálatának szentelte magát. Mire 1933-ban elnökként és first ladyként megérkeztek a Fehér Házba, ő már régóta az emberi jogok és a társadalmi igazságosság kérdéseivel foglalkozott. Munkáját minden ember érdekében folytatta, és az afrikai-amerikaiak, a világválság időszakának munkásai és a nők egyenjogúságát hirdette; ezzel ráirányította a figyelmet az ügyükre, és arra ösztönözte őket, hogy küzdjenek érte. A bátor és szókimondó asszony nyilvánosan támogatta Marian Andersont, a fekete énekesnőt, amikor 1939-ben a faji hovatartozása miatt nem engedték meg neki, hogy a washingtoni Constitution Hallban lépjen fel. Eleanor Rooseveltt gondoskodott róla, hogy Anderson a Constitution Hall helyett a még jelentősebb Lincoln-émlékműnél énekelhessen; ezzel maradandó és példamutató módon tett tanúbizonyságot személyes bátorságáról és az emberi jogok fontosságáról.

63

Miután 1945-ben Franklin Rooseveltt elhunyt, a Fehér Házban őt követő Harry Truman elnök 1946-ban Eleanor Roosevelttet nevezte ki az USA ENSZ-küldöttévé. Az Emberi Jogok Bizottságának vezetőjeként nagy szerepe volt az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának megfogalmazásában, amit a következő szavakkal adott át az ENSZ Közgyűlésének:

„A mai napon egy olyan esemény küszöbén állunk, amely mind az Egyesült Nemzetek Szervezetének életében, mind az emberiség életében hatalmas jelentőséggel bír. Nagyon is lehetséges, hogy ez a nyilatkozat az egész emberiség nemzetközi Magna Chartájává fog válni.”

Eleanor Rooseveltt – akit Truman elnök emberbaráti tevékenységeinek eredményei miatt „a világ first ladyjének” nevezett – élete végéig a Nyilatkozatban lefektetett jogok elfogadtatásán és megvalósításán dolgozott. Szavainak és munkásságának hatása jelen van sok ország alkotmányában, valamint olyan nemzetközi törvényekben is, amelyek ma az egész világon védik a férfiak és nők jogait.

„Tedd azt, amit a szíved mélyén helyesnek érzel – mert úgyis bírálat fog érni. Ha megteszed, ha nem, hibáztatni fognak.”

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

1. Milyen emberi jogi ügy élére állt César Chávez?
2. Mi volt Gandhi legnagyobb eredménye az emberi jogok területén?
3. Milyen polgárjogi kérdésre irányította rá az amerikai nép figyelmét Martin Luther King?
4. Miért utasította vissza Aung Szan Szú Kji a kormány arra vonatkozó ajánlatait, hogy kiengedjék a házi őrizetből?
5. Miért volt Nelson Mandela közel három évtizedig börtönben?
6. Miért kapott Oscar Arias Sánchez Nobel-békedíjat?
7. Hogyan oldotta meg a szegénység kérdését Muhammad Yunus mikrohitelrendszere?
6. Mit tett Eleanor Roosevelt, amikor Marian Andersontól a børszíne miatt megtagadták a Constitution Hallban való szereplés jogát?

64

ALKALMAZÁS

Válassz egyet az ebben a fejezetben megismert humanitáriusok közül – vagy válassz egy másik, hasonlóan híres humanitáriust –, és végezz kutatást a személy emberi jogi munkásságának hosszú távú hatásaival kapcsolatban.